

Op het altaar van Sint-Antonius van Padua: D.O.M. / Et S^{to} Antonio a Padua / posuerunt / clarissimus Dnus Joës Costerius J.U.L. / Civitatis Werth^{sis} et Eiusdem Districtus / Praetor ac Receptor Gnlis / Dominorum in Weert, Nederweert et Wessem / ac Dna *Maria van Ham* / Coniuges.

(Zn. v. Mr. *Jacob* en *Maria v. Bruegel Arndsdr.*, tr. *M. v. H.*, dr. v. *Dierick* en *Metjen Moons Maartendr.*; zie „De Navorscher” XCVII, 1958, blz. 113.)

In de „Herenkamer” de wapenschilden *Horne* en *v. Meurs*.

Op glasramen:

a. In een ovaal schild een rood (?) uitgetand kruis op goud, waarop een hartschild beladen met een paaslam van zilver op blauw; het schild gedekt door een heced, aan beide zijden ahangend zes kwasten; spreuk: *Vivat in cruce Mitis*.

b. Een adelaar houdende een schild van goud, beladen met een merk. — *Jan van Straelen* Meijer / van het Klooster tot Sinte / Elisabeth en tegenwoordich / schepen tot heijthuijsen en / *Maria* syn huys vrou. 1655.

c. Schild beladen met een boom in nat. kleur op goud. Boven twee toegewende patrijzen; beneden: *Rutgher Peerboom* als Armen-Meester deser Stadt / en *Geertruijd Veruers* sijn / Huijs-vrouw Anno 1653.

d. In een ovaal schild op goud drie rode kronen, het geheel bekroond door een engelenkopje.

e. Binnen festoenen een ovaal schild, beladen met een zilveren paaslam op rood. — *Salich* is hij die op den armen / behoeftighen peijst, *Godt* sal sijnder / gedencken als hij van hier reyst / *Jan Goüerts* / Anno 1652.

f. Schild van goud, waarop de zwarte letter S boven een M van hetzelfde. — *Alle die mij benyd en niet / en gheuen, Godt* wils v' blij=/den int eewich Leüen, / *Sondach Marijot* en *Cecilia* / sijn huysvrou A^o 1632.

g. Een ovaal schild van zilver, waarop twee gekruiste pijlen, de schachten in nat. kleur, de punten van blauw omhoog, vergezeld boven en beneden van een zwarte merlet en terzijde telkens van een groen klaverblad. Helm met zwart-zilveren wrong; dekkleden; helmteken: een merlet uit het schild.

*) Voor dit hoofdstuk zie vooral Dr. Dan. v. Wely O.F.M. „Horne en de Minderbroeders”, passim.

h. Een engelenkopje boven een ovaal schild: doorsneden: a. op zilver drie zwarte eenden; b. een ossekop van rood op goud.

i. A.v. Onder een zwarte hemel zilveren golven, waarboven drie vissen van hetzelfde zwemmen.

k. Een gedeeld wapen: a. op goud vijf rode schuinbalken en een vrijkwartier, beladen met twee rode vogels op zilver; daarboven een rood schildhoofd, beladen met drie zilveren molenijzers; b. een rode lelie op goud. — *Adam Strijbos* ende *Maeij van Kan* alias *Smets* / zijn Huijs-Vrouwe / Anno Domini. 1659.

l. Wapen gedeeld: 1. in zilver een rode schuinbalk, beladen met drie rozen en vergezeld boven van drie biljetten, 2 en 1, en beneden van 1 en 2, alles van groen; 2. een zilveren leeuw op groen (?); helm met zilver-groene wrong en groen-zilveren dekkleden; helmteken: een roos uit het schild tussen een rood-zilveren vlucht.

m. Een rijksappel tussen de letters G. D. — In een lagere cartouche: Dat Gelück heeft veel benijders / Nochtans hulpt Godt de wijders / al waer der nijders noch soo viel / So geschiet doch dat Godt hebbē wil / *Geertruyt Drijzen* gaf dit glas / als sij noch Jonge dochter was / Anno Domini 1670.

n. Twee ovale wapenschilden onder een helm met wrong en dekkleden (kleuren?); helmteken: een gouden ster (6): 1. doorsneden: a. drie sterren (6), 1 en 2, van goud op rood; b. een berg in nat. kleur op zilver; 2. gevierendeeld: a. en d. drie rode rozen op goud, 2 en 1; b. en c. drie zilveren eenden, 2 en 1.

o. Een engelenkopje boven een ovaal schild van goud, beladen met een merk (antiek molenijzer waarop een omgekeerde rijksappel, binnen de cirkel waarvan een breed-armig, losstaand kruisje).

p. Een ovaal schild met een merk tussen de letters A.D. Lager een cartouche: *Gieles Daniels* ende / *Margrit Eghens* zijn / Huijsvrouw / Anno Domini 1669.

q. Een arend, de vleugels uitgebreid omhoog, houdende een gevierendeeld schild: 1. drie rode hoorns op goud, 2 en 1; 2. drie zilveren antieke molenijzers, 2 en 1, op blauw; 3. drie rode dwarsbalken op zilver; 4. drie vogels, zilver op zwart.

(Deze ruit is evenals de sub h genoemde tweemaal aanwezig.)

Op een zilveren pyxis de afbeelding van de H. Magdalena en twee wapens: a. gedeeld: 1. een staande ram; 2. een dwarsbalk, vergezeld van drie lelies met afgesneden voet, 2 en 1; b. onder een kroon een wapen met een schildzoom, rechts bezet met negen dobbelstenen (of huisjes?) en de linkerhelft gedamasceerd. Daarbinnen gevierendeeld: 1. een in de uiteinden in een spons (?) gestoken schuinbalk; boven en beneden de balk een schildje, beladen met drie dwarsbalken; 2. driemaal gedeeld: a. een bril (?); b. een klimmende leeuw (?); c. een ring; d. een leeuw a.v.; e. een ring; f. effen; 3. in elk kanton een figuur, gelijkende op een net en in het overblijvende vak van het schild vier lopende paarden, 3 en 1; 4. driemaal gedeeld: a. effen; b. de bril (?); c. een klimmende leeuw; d. een ring (?); e. effen en f. een ring; zijnde vrij zeker een wapen van Spaanse herkomst.

Op een miskelk: *Carolus Josephus Leonard Jacobs* Breanus insignis Ecclesiae Collegi. S. Odulphi Loss: Can. et Schol. 1780. — Gevierendeeld wapenschild: 1. en 4. drie ganzen; 2. en 3. drie uien.

Op een monstrans binnen een cartouche, naar H. Vredeman, een wapenschild onder een kroon: gedeeld: 1. *Hohenzollern-Hechingen*, gevierendeeld met hartschild; 2. *van den Bergh*.

(Betreft Prins *Eitel Friedrich v. H.-H.*, † 1661, gehuwd 1630 met *Maria Elisabeth* Gravin van den Bergh, dr. v. *Henrick* en 2. *Hieronima von Spaur*, vgl. blz. 259 evv. Mr. A. P. van Schilfgarde „Het Huis Bergh”, Maastricht 1950.)

Op een der pilaren een alliantiewapen: 1. *Montfoort*, gevierendeeld met *Brederode* (van Bergen in Kennemerland); 2. *Horne*.

(De wapens, in foutieve volgorde geplaatst, betreffen *Maximiliaan v. Horne* tot Hond-schoote en Hautkerke, tr. 1504 *Barbara v. Montfoort*, dr. v. *Jan*, heer v. Purmerend, en *Catharina van Brederode*.)

Op grafzerken:

1. Een gevierendeeld wapen: 1. een liggende gebloemde tak en in het schildhoofd twee sterren (6); 2. drie palen van vair en een schildhoofd, beladen met een barensteel van drie hangers; 3. een keper, beladen met drie hermelijnen penningen, 1 en 2, en vergezeld van drie gesteelde mispels (?), 2 en 1; 4. drie dwarsbalken en een schildhoofd, beladen met drie merletten, waaroverheen een vrijkwartier, beladen met een klimmende leeuw.

(In de Portiuncula-kapel; het wapen is gelijk aan dat, hetwelk voorheen in die kapel boven het altaar stond en aan dat, hetwelk voorkomt op een vergulde monstrans. Het betreft de echtgenote genoemd in deze notitie: „anno 1658 fuit renovata et multo major quam ante facta ac deaurata monstrantia huius conventus expensis Domicellae *Mariae de Roye*, viduae *Dñi Joannis Gerardi Drossardi* - dum viveret - in Heze et Leendt etc. ambo magni benefactores conventus huius Wertensis”: *Memoriale Conventus Werthen-sis*, fol. 332. — Hij † 1658; zij † 1664.)

2. Zestiende- of zeventiende-eeuwse zerk (*Horne*?) ; zeer afgesleten.

3. Een gevierendeeld wapenschild: 1. en 4. *de Costerius*; 2. *Hornes*; 3. *Meurs*, de kwartieren 2. en 3. elk binnen een afzonderlijk schildje gesteld. Helm met wrong en dekkleden; helmteken: een uitkomende aanzierende wildeman, een knots in de rechterhand houdende. Lager een cartouche met fraaie aanzetten.

(Deze zerk werd in 1915 blijkens meded. van P. Dr. Dan. v. Wely, arch. prov. in 1915, uit de kloosterkerk verwijderd; zij ligt nu buiten en betreft mogelijk het echtpaar *Amandus Adrianus de Hornes*, heer v. Warm en Ast, † Lens in Artois 14 aug. 1726, zn. v. *Joh. Franc.* en *Maria Isabella de Carieul* en *Maria Anna Costerius de Boschhoven*, dr. v. d. in 1678 door Keizer *Leopold I* geadelde *Arnoldus* heer v. Liessel en *Catharina Smeets*; vgl. „De Navorscher” t.a.p. blz. 114.)

Voorts op kleine grafstenen in de kloostergang (25 × 25 cm) *):

4. 17 † 68 / obyt
5. 17 † 36 / Obiit 21 May / F. *Didacus* / *Boox Styns* / Laicus / R.I.P.
6. 17 † 69 / 22 Apr. obyt / V.P. J. S. *Vranckx* / S.P.C. Vicarius / R.I.P.
7. 17 † 12 / obiit 2 Maji / F. *Didacus* / *Schrijnmaeke*/rs Laic. R.I.P.
8. 17 † 70 / 7 Nov. P.F. / *Gullielmus* / *Herensis* / R.I.P.
9. 17 † 75 / 25 July P.F. / *Bernardus* / *Decker* / R.I.P.
10. 17 † 12 / Obyt 12 Sept. / F. *Hermanus* / *Ververs* / R.I.P.

*) De opschriften zijn hier aangevuld op grond van een kritische studie in Publ. Limb. LXVIII, 1932, p. 51 evv.

11. 17 † 13 / Obyt 17 Jan. / F. *Didacus* / *Claesens* / Laic. R.I.P.
12. 1678 / 16 May / F. *J. Claes*/sens.
13. 1719 Die 12 / Octobris obyt / F. *Jacobus Knapen*.
14. 1719 / die 13 Novembr. / P.F. *Henricus* / *van Heffelt* / 17 † 42 / Obyt 9 July / V.P. *Joannes* / *Muller* / R.I.P.
15. 17 † 74 / 19 Feb. obyt / F. *Joannes Bap*/tista *van den Kanter* / R.I.P.
16. 1771. 22 Jan. / obyt F. *Nico*/laus v. d. *Bu*/hren R.I.P. / † / P.F. *Adamus* / *Schuller* S.P.C. / Rector Chori / 1745. 13 Jul / R.I.P.
17. P.F. *Andreas* / v. *Door* S.P.C. / Obyt 18 Oct. / 1745 R.I.P.
18. 17 † 17 / Obyt 29 Nov. / P.F. *Marcellus* / *van Flodrop* / Sacerdos Jub. / R.I.P.
19. 17 † 74 / 11 Oct. P.F. / *Franc* v. *den Elsacker* / S.P.C. Jub. R.I.P.
20. 17 † 74 / 30 Xber P.F. / *Corn.* v. *den* / *Broeck* S.P.C. / R.I.P.
21. 17 † 37 / Obyt 4 May / P.F. *Lambertus* / *Cok* S. Rector / chori R.I.P.
22. 17 † 75 / 15 Nov. obiit F. / *Theodorus Hesemans* laic. / R.I.P.
23. Obyt A° 1709 / 15 Octob. / F. *Adrianus* / *vand. Broucq* / laicus / R.I.P.
24. 17 † 78 / 5 May Obyt F. / *Franciscus* / *Ryckaert* Laicus / R.I.P.
25. A° 1722 / 27 Jan. / Obyt P. *Joan* / *Freraerts* / R.I.P.
26. † F. *Jacobus* v. / *den Auwera* / laicus obyt 12 Nov. 1745 R.I.P.
27. † A° 1747 obyt / 6 Juny P. *Franc* / *van Antwer*/pen S.P.C. / R.I.P.
28. 17 † 37 / obyt 3 Sept. / F. *Dominicus* / *van Bierhooft* / R.I.P.
29. A° 1733 / 1 April obyt / P.F. *Laure*/nt *Hout*/appels S.P.C.
30. A° 17 † 55 / obyt 25 Mar/ty V.P. *Petrus* / *Voet* Jubilarius / R.I.P.
31. 17 † 34 / Obyt 10 Nov / F. *Gullielmus* / *van den Bosch* / R.I.P.
32. 11 Marty 1766 / obyt F. *Joes* / *de Haes* Laic. / Sartor / R.I.P.
33. † / A° 1749 4 Feb / Obyt P. *Joes* / *Pinxen* S.P.C. / R.I.P.
34. A° 17 † 54 / obyt 18 Xb / F. *Cornelius Verlegh* / R.I.P.
35. 31 Jan. 1765 / obyt V.P.F. / *Franc. de Sadelers* S.P.C. / Jubilarius R.I.P.
36. † / V.P.F. *Daniel* / *Bemes* Jub. / 7 Oct. 1758 / R.I.P.
37. A° 17 † 57 / 15 Febru. obyt / V.P.F. *Joachim* / *Clercx* S.P.C. / Jubil. R.I.P.
38. A° 17 † 56 / obyt 4 Febr. / P. *Theod.* v. d. / *Heurck* S.P.C. /
39. 17 † 74 / 24 May P.F. / *Franciscus Claes*/sens S.P.C. / R.I.P.
40. 17 † 66 / 12 Oct. obyt / P.F. *Joan. Heerens* / /

Tenslotte in de Brouwerij:

41. A.V.P.F. / *Paulus Cremer*[s] / Miss.... Emer.... Pa.... / In Dommel obyt / 1707. R.I.P.
42. / F.T. Jubilar ... R.I.P.

Voorts op wapenborden, waarvan de meesten met de onderschriften (!) in de negentiende eeuw geheel of gedeeltelijk overgeschilderd zijn, waardoor de kleuren soms dubieus zijn:

43. Twee wapenschilden onder een schelp, het tweede ovaal: a. vier gouden balken op zwart en een vrijkwartier beladen met een zwarte leeuw op zilver; hoger een schildhoofd van zilver met drie rode vogels; b. doorsneden: 1. een dubbele zwarte adelaar op goud; 2. drie zwarte ruitersporen op rood (!). — *Mr Guilielm⁹ Polen*, / *J. Mechtildis Schats* conjuges.

44. Drie zwarte kepers op zilver en in de rechterbovenhoek een breedarmig kruisje; helm met wrong en dekkleden; het helmteken is verloren gegaan. — *M^r. Livino van der Bies*, / *Dna Lucia Rumeneers* Conjuges.

45. Op goud een vat in natuurlijke kleur, overtopt door een zwart merk (een V en dezelfde letter omgekeerd, dooreen; waarboven een schuinkruis) op goud. Helm met wrong en dekkleden; het helmteken verloren. — *R.D. Hermann Ververs*, / *Vicé-Pastor Hujus Civitatis*.

46. Twee wapenschilden onder een helm met wrong en dekkleden; het helmteken verloren: 1. een uit de rechterschildrand komende arm; op de hand zittende een rode duif; lager een vallende duif, alles op blauw (?); 2. een rode keper, onder vergezeld van een rode munt en boven van twee pauweveren in natuurlijke kleur, alles op goud. — *Christian⁹ Jochums*, / *Catharina van Coursel*, conjuges.

47. Twee wapenschilden onder een helm met wrong en dekkleden; het helmteken verloren: 1. op goud een blauwe dwarsbalk, vergezeld boven van twee, beneden van één rode roos; 2. (ovaal schild) een rode leeuw op zilver. — *Henric⁹ van Halen synd⁹ hui⁹ Conv.* / *J. Anna Cathar' Franken* conjuges.

48. Een dergelijk wapenbord voor *Daniel Buscop* is verloren gegaan.

49. Gevierendeeld: 1. en 4. als het thans door de familie *Speyart van Woerden* gevoerde wapen; 2. en 3. gedeeld: a. een Friese adelaar; b. een blauwe leeuw op zilver (*Poelenburgh*); gekroonde aanzijnde helm; dekkleden; helmteken: een geopende hand in natuurlijke kleur, houdende een rode ruit. — *Praenobilis (!)* et *Generosi Dni / Jacobus et Theodorus / Sparty van Woerden*.

(Betreft de zoons v. *Jacob S.* tot *Poelenburgh* en *Willemina Ramp*; vgl. acte v. 5 maart 1694 v. notaris A. v. d. Mieden te Alkmaar, deel 385 en tijdschrift „De Speelwagen” IX, 1954, blz. 237/8. Het begraaf-register v. Weert heeft over de eerstgenoemde broeder deze notitie: „29 Decembris 1719 sepultus est in choro B.M.V. prope altare praenobilis Dnus *Jacobus van Spiart*, Haerlemiensis, longo hic tempore apud R.D. *Canoine commensalis mortuus est in cubiculo inventus est.*” Hun zuster *Isabella Aldegonda*, geb. 14 februari 1661, † Turnhout 29 maart 1743 als kanoniker d. Regul. Orde v. h. H. Graf; hun andere zuster *Maria Catharina*, geb. 25 januari 1665, † mede ald. 21 september 1733.)

Boven twee biechtstoelen insgelijks (waarschijnlijk overgeschilderde) wapens:

a. Gevierendeeld: 1. en 4. drie losliggende dwarsbalken van zilver op rood; 2. en 3. een losstaand zilveren schuinkruis, vergezeld boven en beneden van een lelie en opzij van telkens drie penningen, 2 en 1, alles van hetzelfde, op rood.

b. Op goud een zwarte dwarsbalk, vergezeld van drie valken in natuurlijke kleur, 2 en 1; tussen beide bovenste valken een merk (?) van zwart.